

Blago ispod krova

Sara Velaga, 24, Jajce

MJESTO RADNJE: JAJCE

LIKOVİ: DJEVOJČICA JELENA, DJEVOJČICA ASJA, DJEČAK EMIR, DJEČAK ANDREJ, OLOVKA, PAPIR

Bila jednom jedna Bosna, velika i ponosna. Uz nju i Hercegovina, sve krš i dolina, puna blaga i ljepote, ali i uz neke tužne note. U toj Bosni i Hercegovini, u mom gradu, htjedoše djeci budućnost da ukradu.

Rekoše im ovako,

Nimalo naivno i lako.

Pod jedan krov neka idu djeca što vole plavu i žutu boju, a druga djeca neka su na broju. Ako su im draže crvena i zelena, pod drugim krovom počinje njihova smjena. Zašto je to tako bilo, nije mnogo jasno bilo, osim što odrasli znaju da govore mnogo glasno, a djeci malenoj da sve ostane nejasno. Buka nadjača dječiju graju i ne bi više osmijeha u punom sjaju. Jedni su išli u školu ujutru, a drugi u podne. Drugare svoje srećaše samo u prolazu. Niko da snage smogne i da djeci pomogne. Sve do jednog dana, kada dođe jedna hrabra dama.

Visoka, tanka i crna. Reče ona djeci:

„Moja djeco, crvena, zelena, žuta i plava,

Budućnost nije šala.

Bez obzira na vaše boje, djeca treba da zajedno stoje.

Korak naprijed hrabro vi, a ja ću vam u tome pomoći!

Upoznajte mog druga! Zove se papir! Prazan je bez vas, ali mogao bi biti pravi spas. Uz moje riječi na njemu, promijenit ćemo odraslima temu!

Jer u ovom gradu ima mnogo skrivenog blaga, znate li vi to djeco draga?

Dođite zato da krenemo sada, jer nas čeka potraga!“

EMIR (zbunjeno): „Ali kako ćemo znati gdje tražiti?“

OLOVKA: „Dovoljno je da mi kažete omiljenu boju, odmah ću vam ispričati priču svoju.“

JELENA(*zabrinuto*): „A šta ako volimo različite boje?“

PAPIR: „Pridite bliže i otkriću vam tajnu. Po meni možete slikati kao po platnu! A baš to što volite različite boje svi, važna je stvar koju ne znaju odrasli. Zamislite da sve na svijetu, ima samo jednu boju? Kako bi samo dosadno bilo ptici u letu, ribi u moru, čovjeku na zemlji, da ne vidi nešto drugačije? A više boja skupa, postaje jako moćna grupa. Zato brzo šapnite mi svoju i razbijte ovu bijelu dosadu moju. A kao nagradu za svu vašu snagu, ispričaću vam sa olovkom priče o blagu. To je blago ovog grada, ali dosta priče sada. Idemo u pustolovine nove, šarene, vesele i mnogo bolje.“

JELENA(*ushićeno*): „Ja bih mogla prva. Volim crvenu boju jako, ovo će biti lako! Olovko draga, pokaži nam sva ta skrivena blaga. Zbog tebe papiru, pročitacu danas novu lektiru! Jer želim listati prijatelje tvoje, dodajući svakom malo svoje boje.“

PAPIR(*radosno*): „Vidi sada ovu caku, tvoju boju pretvoriću u bajku. Crvena je boja ljubavi, to već sigurno znaš. Ali ljubav prema gradu treba tek da otkrivaš. Ovdje baš u Starom gradu, ljudi već godinama čuvaju posljednju nadu. Tu je nekad bila obrana grada, od svakog problema i jada. Danas je otvoren svima, da uživaju u pogledima. Odavde baš sa Starog grada možeš vidjeti čak i ovo mjesto gdje smo sada.“

ANDREJ(*ushićeno*): „Ovo je dobra igra. Srce mi lupa kao čigra. Reci mi sada, ti olovko mala, kakvu priču krije boja plava?“

OLOVKA: „Tebe čeka biser grada, dođi sa mnom do tajne vodopada! U cijelom svijetu samo na ovom mjestu nalazi se vodopad u centru grada, a pazi tek ovo sada. Rijeka Pliva žuri brzo u padu, da u Vrbas ulije svu svoju nadu. I taj pad visine 20 metara, najljepši je biser svih na svijetu centara.“

JELENA(*uzbuđeno*): „Wow, ovu priču nisam stvarno znala, a tek šta bi mi moja boja dala? Volim najviše zelenu, imate li priču za malu Jelenu?“

Papir(*veselo*): „Za tu boju, otkriću vam najdražu priču svoju! Djevojčice draga, znaš li gdje se kriju prirodna blaga? Malo dalje od samog centra grada, ljeti se sreću lica draga. Okupe se svi na Plivskom jezeru, gdje se sviđa čak i pudlici i pekinezeru. Tu se krije 20 malih kućica na vodi, zovu se mlinčići, a zašto, čik pogodi? Nekada se tu pravilo brašno, a danas opet u dva, možeš vidjeti rad mlina. Od brašna se pravi hljeb, a ja sam već gladan, zjev zjev.“

EMIR(*zbunjeno*): „Ali ako sve ove boje, tako lijepe priče nose. Zašto onda odrasli u školi, govore o patnji i boli donose? I zašto baš zašto ja, zbog svoje omiljene boje u školu ne mogu kad i Jelena? Vidim je tek nekad pored puta, je li to zato što mi je omiljena boja žuta?“

PAPIR (*ozbiljno*): „Vidite djeco draga, i pored sveg ovog blaga. Svaka bajka ima negativca, samo on često mijenja lica. Ipak, kao što dobro znate, pobjedu sami birate! I zato baš uz tvoju boju, otkriću vam poruku svoju! Žuto je sunce iznad ovog grada, a ono, zar ne, svima pripada? Kada više boja udruži svoju snagu, krov može služiti samo ovom blagu. Da ga štiti čuva, posebno kada zaduva. A sve druge krovove neka sruše u glavi, jer djeca su najbolji drugari.“

OLOVKA (*poletno*): „Rekla sam vam već da imam ideju pravu! Idemo u školsko dvorište na travu! Pokazaćemo odraslima da je najveća sreća, kada su djeca zajedno! Biće prepuna vreća, smijeha i ljubavi, a to je izvanredno!“

ASJA: „Šta sad da radimo, uskoro počinje druga smjena? Zvoniće školsko zvono, a onda ide promjena!“

OLOVKA (*odlučno*): „Ostajemo ovdje zajedno svi! Da pokažemo kako nećemo na to pristati! U pomoć ćemo pozvati i glavnog pisca ovog grada! Znae da je njegov kip u blizini sada? Nikola Šop važan je za ovaj grad, a uz njegovu pjesmu možemo početi sad! Zove se krov, baš kao motiv naše priče, a zajedno ćemo napisati stih koji nas se tiče!“

PAPIR: „Pod njim se svršava moj put. Pod sobom on jedan mali život skriva. I svakog dana sve sam više pognut. Kao da mi krov, sve niži, niži biva!“N.Šop

Kada stihove Nikole Šopa vidješe odrasli iz škole, shvatiše šta treba da urade ako djecu vole! Zazvoni školsko zvono za drugu smjenu, ali napraviše oni promjenu! Izađoše svi na travu i promućkaše svoju glavu. Djeca su umakala ruke u različite boje i ostavljala tragove svoje. Papir više nije bio bijel i dosadan i nikada više neće biti sam. Olovka se od silnog pisanja, umorila i od disanja, ali dođoše zato i druge, da zajedno oslikaju boje duge.

U tom mom Jajcu gradu,
Djeca sačuvaše poslednju nadu.
Srušiše sve krovove koji djecu dijele
I vratiše osmijehe vesele.
Oživi vodopad iz plave boje,
Jezero zeleno pusti kapi svoje,
Ljubav crvenu u Starom gradu,
Obasja žuto sunce kao nagradu.
Bosna i Hercegovina i sva njena djeca, malena, ali i ona malo veća
Pokazaše još jednom šta je prava sreća.

KRAJ

Domovinom mojom

Nedim Puriš, 21, Zenica

MJESTO RADNJE: učionica osnovne škole

VRIJEME RADNJE: prije početka časa/ nastave

LIKOVİ: učenici: Aida, Nenad, Ivana, Jakob, Esma; učiteljica

SCENA 1

Na scenu izlaze Aida i Nenad. Oni su učenici osnovne škole. Dolaze ranije u učionicu i započinju razgovor. Na sceni su tri školske klupe i šest stolica kako bi svi likovi mogli zauzeti svoje mjesto. Klupe i stolice su razbacane po sceni.

AIDA: Naštimaj klupe! (govori Nenadu). Znaš da mora sve biti pod konac kad učiteljica uđe. Čuješ li me?

NENAD (pjevuši nešto, zatim odgovara): Da, da, OK. Sad ću to da sredim. Hajde mi pomozi.

Oni zajedno namjeste klupe i stolice kao u učionici, a zatim sjedaju na svoje stolice jedno pored drugog. Aida započinje razgovor.

AIDA (govori sva sretna): Znaš kako mi je dobro bilo na raspustu. Mogla bih odmarati vječnost. Tako sam uživala.

NENAD: Daj pričaj mi kako ti je bilo, jesi li to negdje išla sa roditeljima?

AIDA: Bila sam na planini Vlašić. Znaš li gdje je to? (upita Nenada)

NENAD: Mislim da znam. To je planina blizu grada Travnika.

AIDA: Tako je.

AIDA (nastavlja): Bila sam na Vlašiću sa roditeljima. Veoma smo uživali. Krenuli smo jednog maglovitog jutra iz Sarajeva prema srednjoj Bosni, a uz sam put ima puno potoka i rijeka i nekoliko manjih mjesta. Brzo smo stigli do jedne ravnice kad se ispred nas ukazala/stvorila jedna velika tvrđava. Tata mi je rekao da je to grad Travnik. Ja sam se iznenadila. (govori sa oduševljenjem)

Ta tvrđava je ogromna. Zamolila sam roditelje da odemo do nje. Željela sam da sa te tvrđave vidim grad Travnik.

NENAD: Pa jeste li otišli?

AIDA: Pa slušaj. Krenuli smo autom prema gradu sa bijelim i sivim kućama, velikim crnim krovovima. Autom smo se penjali uz brdo na kome je tvrđava, a kad dalje nismo mogli autom, nastavili smo pješke starim kamenim stepenicama. Pitala sam se ko je sve tu prolazio. Upoznali smo jedog čiku iz muzeja, pa nam je on rekao da su tim stepenicama i tvrđavom hodali mnogi carevi, jedni su bili Osmanlije, a drugi Austrougari. Tvrđava je ogromna i široka, a u njoj je smješten muzej sa narodnim nošnjama ljudi iz tog kraja. Na nošnjama sam zapazila dukate i divan nakit koji su nosile stare žene prije mnogo godina. A tek kad dođeš do zidova tvrđave pogled se širi na taj stari grad i malu rijeku Lašvu. To je grad sa puno kućica i malim zgradama i rekla bi da u njemu žive fini ljudi, kao što je i taj čiko iz muzeja koji nas je proveo kroz Travničku tvrđavu.

NENAD (znatiželjno): A onda, kad ste završili sa posjetom tvrđavi, gdje ste otišli?

AIDA: Otišli smo da jedemo. Roditelji su mi rekli da biram šta ću da jedem, ribu ili ćevape.

NENAD: I šta si ti izabrala?

AIDA (kroz blagi smijeh): Pa ćevape. Gdje si ti vidio da se u Bosni jede riba. Tamo su ćevapi ukusni i poznati. Kad smo jeli krenuli smo prema Vlašiću. Na Vlašiću sam bila pet dana sa našim prijateljima. Moja drugarica Lana i ja sankale smo se po cijeli dan, pile vruć čaj sjedeći na sankama i gledavši skijaše sa kacigama raznih boja. Vlašić je Nenade, velika planina i ima puno šume. Šuma je svuda okolo pokraj malih vikendica čiji su krovovi kao naopako slovo V, i dugi su ti krovovi od vrha pa do dna drvene kućice. Jednog dana kad smo se sankale moja drugarica Lana i ja do nas je dotrčao veliki crno-bijeli pas. Skočila sam sa sanki uplašena. (govori kao da je i sad strah) Lana je rekla, ne boj se neće te ujesti, on je još uvijek beba.

NENAD: Je li to njen pas?

AIDA: Da, to je njen pas. Rekla je da se zove Bosanski Tornjak.

NENAD: Čuo sam za tog psa. To je rijetka vrsta. Taj pas naraste jako veliki, bijele dlake/krzna i ima crne i smeđe pjege po tijelu.

AIDA: Jeste Nenade, baš tako. Bosanski Tornjak živi samo u Bosni.

AIDA (upita radoznalo): A gdje si ti bio NENADe?

NENAD: Meni je bilo lijepo isto kao i tebi. Bio sam sa roditeljima na divnoj planini Jahorini. Tu planinu Jahorinu zovu još i Olimpijska planina.

AIDA (upita radoznalo): A zašto olimpijska, Nenade?

NENAD: Zato Aida, što prije dosta godina, prije nego što smo i rođeni, na toj planinu su se održale Zimske olimpijske igre 1984. godine. Sportisti iz cijelog svijeta, te davne godine došli su na planine oko Sarajeva, na Jahorinu, Bjelašnicu, Igman i Trebević da bi se takmičili u zimskim sportovima. Na Jahorini sam stalno sankao i učio skijati, a vozio sam se i ski liftom koji ide visoko u planinu. Šetao sam stazama u prelijepoj borovoj šumi. Tamo sam sreo i mog prijatelja Alena iz Sarajeva, pa smo se zajedno sankali. Grudvali smo se, a ja sam pobijedio (blago se osmijehuje) Na ovom raspustu sam se najeo prave pite (blago se udara po stomaku). Malo bureka, malo sirnice pa izađem na snijeg i bilo mi je super. Na Jahorini smo ostali tri dana. Kada smo se vraćali kući roditelji su me odveli na Trebević i to sa žičarom.

AIDA: (oduševljeno upita Nenada) Ma daj, stvarno?

NENAD: Da, to mi je bila želja. Sjeo sam sa roditeljima u kabinu žičare, a kad je krenula ispod nas se raširilo Sarajevo sa svim svojim lijepim građevinama. Vidio sam iz žičare divnu Vijećnicu, mnogo lijepih zgradica i kuća, zvonike starih crkava i munare džamija. Vidio sam i brda oko Sarajeva prekrivena snijegom. Žičara ide baš visoko, a kada smo stigli na Trebević pogled na Sarajevo bio je još ljepši. Onda smo otišli u restoran da popijemo pravi planinski čaj. Vratili smo se sa Trebevića žičarom do Sarajeva i otišli smo na Baščaršiju. Prošao sam malim ulicama sa malim kućama a u njima je puno suvenira. Sve mi se to svidjelo. Što smo dalje šetali gradom došli smo do velikih lijepih zgrada sa velikim vratima, prozorima, dugim balkonima i kupolama. Mama mi je pokazala jednu liniju na ulici u centru grada, kaže s jedne strane je istok, a sa druge zapad. Na jednoj strani su male kuće od drveta i kamena, a na drugoj strani velike zgrade sa raznim detaljima. Sve to zajedno kad se pogleda, čini se još ljepše. Onda smo krenuli kući, i kad sam kući došao odmah sam slatko zaspao.

SCENA 2

Na scenu dok Nenad govori posljednu rečenicu ulazi Ivana. Nakon što Nenad završi Ivana započinje razgovor.

Ivana (veselo i radozvalo) Zdravo raja, šta ima novo?

AIDA: Evo pričamo kako smo proveli raspust.

NENAD: I imamo ti svašta ispričati, dođi sjedi.

Ivana zatim uzima stolicu i sjeda pored Aide i Nenada.

AIDA (pita Ivanu): A gdje si ti bila na raspustu?

IVANA: Bila sam svugdje. Najprije sam krenula sa tetkom u grad Mostar. Krenule smo deda u Hercegovinu. Svratila sam sa tetkom do prelijepog Mostara. Slikale smo se na Starom Mostu, lijepom i blistavom. sagrađenog od bijelog kamena, a ispod mosta teče zeleno-plava rijeka Neretva. Onda smo krenule da razgledamo nakit po dućanima. Kupila sam sebi divno ogledalo. Poslije toga prošetale smo kaldrmom- ulicom od starog kamena kroz stari grad Mostar. Najviše mi se svidio taj pogled sa Starog Mosta na blistavu Neretvu i male kamene kućice sa obje strane rijeke, zvonik crkve i blizu njega vrh džamije. Poslije šetnje po gradu, sjele smo u auto i krenule prema Počitelju. To je malo mjesto u kamenu, koje mi se mnogo dopalo i dvorište sa divljim ružama koje se protežu uz kuću od kamena. Kod dede smo pravili japrak, to je kako mi je objasnio kao sarma u Bosni, samo što se meso zavije u list vinove loze. Bilo je preukusno. Sutradan me je deda odveo na jedno polje kod grada Stoca. Na tom polju nalaze se stećci. Vidjela sam puno stećaka, koji su kako deda kaže nadgrobi spomenici starih Bogumila, ljudi koji su živjeli tu prije mnogo godina. Znete li vi da su i stećci i Stari Most važni svjetski spomenici koji govore o našoj historiji.

AIDA i NENAD začuđeno gledaju u Ivanu.

AIDA (upita): Ivana, a zašto bi to bilo svjetski spomenik?

IVANA: Pa kako sam ja zapamtila, stećci i Stari Most u Mostaru su na listi UNESCO-a. To je jedna svjetska organizacija koja štiti historijske spomenike širom svijeta. Tako su i naši spomenici, koji svjedoče o historiji i kulturi sačuvani i zaštićeni. I nemojte se čuditi kad vidite puno stranih ljudi, turista na tim mjestima, jer to je svjetska atrakcija. Na stećcima su uklesani neki simboli i nešto piše, ali ja ne znam šta. Deda kaže da je to pisano na pismu koje se zove bosančica.

NENAD: Pitat ćemo učiteljice ona sigurno zna šta na stećcima piše.

Nakon što NENAD Završi s rečenicom, ulaze Jakob i Esma na scenu.

JAKOB(veselo): Čao društvo, šta to radite?

IVANA: Pričamo o raspustu. Pridružite nam se i vas dvoje.

Jakob i Esma uzimaju svoje stolice i sjedaju jedno pored drugog sa ostalima na sceni.

IVANA (radoznalo): Jakobe, gdje si ti bio?

JAKOB: Bio sam u Banja Luci. Znete li vi koliko je taj grad divan. Bio sam na tvrđavi Kastel i gledao rijeku Vrbas. Na tom području živjeli su razni narodi kroz historiju i vladala mnoga carstva. Tvrđavu Kastel u Banja Luci, sagradili su još Rimljani prije više od hiljadu godina. To je jedna od najstarijih tvrđava ovdje kod nas. Banja Luka je lijep grad. Šetao sam dugim ulicama i vidio mnoge građevine. U Banja Luci imam rođake i rekao sam im da želim da vidim sve lijepe građevine. Obišao sam pravoslavnu i katoličku crkvu, zatim džamiju, a poslije sam sa rodbinom otišao u našu sinagogu. Slikao sam se pred divnom zgradom nalik dvorcu (pokazuje im sliku svima). Ta zgrada zove se Banski dvor. Mnogo mi se dopalo, a nakon dva dana u Banja Luci otišli smo dolinom Vrbasa do starog grada Jajca. Tamo sam vidio tvrđave i veliki vodopad rijeke Plive. Rekli su mi da je to kraljevski grad i nakon što smo vidjeli njegove starine krenuli smo prema Plivskom jezeru. Vidio sam tu kućice crne boje, a ispod njih teku brzi potoci koji se ulivaju u jezero. Tih kućica ima dosta, simpatične su i male i sve su od drveta. Znam da su te kućice napravljene prije nekih stotinu godina.

NENAD: Nisu to, kućice Jakobe, to su mlinovi/vodenice. Tu su stari ljudi donosili pšenicu da se samelje i dobivali brašno da mogu praviti hljeb.

JAKOB (začuđeno): Nisam znao, a ne bih rekao da se išta u njima menje zimi. A gdje ste vi bili?

IVANA: Ja sam bila u Mostaru, Aida na Vlašiću, a Nenad na Jahorini. A gdje si ti Esma bila?

ESMA: Ja sam bila u lijepom gradu Tuzli. Taj grad zovu još i grad soli. A znate li vi da je tu jednom bilo more?

Svi začuđeno gledaju u Esmu.

JAKOB: Nemoj da nas zezaš Esma, ma kakvo more i to u Tuzli.

ESMA: Ne zezam, ne zezam. Nekad davno, davno, bilo je tu more i zvalo se Panonsko more, a danas tamo su samo jezera. Ljeti sa roditeljima često idem tamo da se kupamo. U Tuzli živi moja nana i dosta rodbine. Sa rodicama sam šetala gradom skoro svaki dan, a naveče kada bi došli gosti kod nane na sijelo pjevali bi sevdalinku, a nana bi nas oduševila nekom romskom ljubavnom pjesmom. (zatim sa mobilnog telefona pokreće audio/video zapis, romsku pjesmu) Kad god bi šetale gradom, rodica i ja, divila sam se velikoj zgradi na Trgu soli, kao da je iz bajke. Ostala bih još tamo, ali morala sam se vratiti jer počinje škola.

AIDA (zamišljeno): Sve je to odlično, ali meni je izgleda bilo najljepše.

NENAD (pomalo ljutito): Nije, nego je meni bilo najljepše na planini. Ti si se igrala sa nekim psom, a ja sam se vozio žičarom.

IVANA (mirnim tonom odgovara): Meni je bilo najljepše, jer sam puno toga naučila kad sam kod dede bila.

JAKOB (odgovara mirnim tonom): Pričajte šta želite, ali meni je bilo najljepše u Banja Luci i na jezeru.

Esma (pomalo ljutito): Prestanite da se prepirete! Svima nam je bilo lijepo. A svi kažu da je kod nas najljepše.

SCENA 3

Na scenu ulazi učiteljica.

UČITELJICA: Djeco, na svoja mjesta ! (nakon toga sjeda na stolicu za jedan sto na sceni)

Danas učimo o važnim mjestima i gradovima u Bosni i Hercegovini. Ima li neko da se javi?

NENAD (drži dva prsta, učiteljica ga proziva): Učiteljice, mi smo već tu lekciju radili.

UČITELJICA: Kako Nenade, od kud ti to?

AIDA (umjesto Nenada): Jeste učiteljice, evo baš sad prije časa pričali smo o mjestima u našoj zemlji.

Esma (ubacuje se u razgovor): I svašta smo učiteljice naučili na ovom raspustu.

UČITELJICA: To mi je drago čuti djeco. Sad ćete mi sve to sve ponoviti, a onda ću vam još bolje to sve objasniti. Može li tako?

SVI ODGOVARAJU U GLAS: Može

Svi na sceni počinju da nešto razgovaraju. Počinje kao rad u grupi. Priča nije ni bučna, ni previše tiha, ali za publiku nerazumljiva (komešanje i šaputanje, čas graja, čas žamor).

Pada zavjesa, kraj predstave.

Gdje se sakrila ljepota?

Milica Malešević, 23, Banja Luka

Pripovjedač izlazi na scenu i obraća se publici.

PRIPOVJEDAČ: Zdravo drugari! Hvala vam što ste došli. Čuo sam da volite priče. Ja lutam po svijetu i dobroj djeci pričam najzanimljivije dogodovštine. Volite li vi stvarno priče? (pita djecu)

PRIPOVJEDAČ: Znao sam! Odlično! Smjestite se udobno i slušajte! (Sjeda na ivicu bine, iza njega izlaze likovi i dešava se radnja). U skrivenom kraljevstvu vila i vilenjaka, svi su veseli i srećni. Pjeva se, igra, vilinska prašina sjaji u zraku i sve je divno. Kraljicu Vilu svi vole. (U pozadini igraju vile, posipaju šljokice i smiju se. Nailazi Kraljica, i ona srećno viču : „Živjela Kraljica Vila! Živjela Kraljica!“ koja im se smješi i zajedno otplešu sa scene).

(Na scenu polako izlazi Princeza Bela, mršti se dok hoda.)

PRIPOVJEDAČ: Kraljica Vila ima samo jednu kćerku, mezimicu, princezu Belu, najljepšu među svim stvorenjima. Njena krila su kao dvije najljepše duge koje spajaju oblake i cvjetna polja. Čak joj i ime znači – ljepota. Princeza je bila najveselija mala vila, igrala se svuda, sa svima. Jednog dana će postati kraljica, i moraće štiti i razvijati svoje kraljevstvo. Svi je vole. Ali Bela, Bela više ne voli ništa. Ima par godina kako joj sve smeta, svuda vidi samo mane.

BELA: Prešareno! Previsoko! Jednobožno, dosadno! A ne, suviše nisko. Zar ovaj cvijet baš mora da raste ovdje? Previše vilenjaka na jednom mjestu! Eh, tamo je previše pusto.

PRIPOVJEDAČ: Tačnije, svi su voljeli Belu, sve dok nije postala (šapće publici) – prava napast. Priča se da ju je uhvatio neki pubertet. Kraljica se, kao i svaka majka, zabrinula. (Kraljica i Bela izlaze na scenu.)

KRALJICA: Bela, brineš me. Mila, ima li išta lijepo da mu nećeš pronaći manu u našem velikom kraljevstvu?

BELA: Moja krila haha? (Majka odmahuje rukom.) Ma nema, stvarno nema, sve je tako.. dosadno i svemu, baš svemu, mama, nešto fali.

KRALJICA: Ovo ne može više ovako. Takva ne možeš da vodiš kraljevstvo vila i vilenjaka.

BELA: Nisam ja kriva! Da ima nešto stvarno lijepo, ja bih to našla. Nema, nema, pa neeeema!

PRIPOVJEDAČ: Kraljica se strašno naljutila.

KRALJICA: Kada u mom divnom kraljevstvu ti ne možeš da cijeniš ljepotu, sem svojih krila, e pa oduzeću ti krila. I šaljem te na put. U svijet ljudi. (Bela počinje da kuka.) Tek kada nađeš istinsku ljepotu, kada ti ugrije srce i oduzme ti dah, kad naučiš da je cijeniš, vratiću i tebe i tvoja krila.

PRIPOVJEDAČ: Kraljica zamahnu svojim čarobnim štapićem i bi kako reče. Princezi Beli oduzeše krila. Čarolija je prebaci u svijet ljudi, svijet toliko različit od predivnog kraljevstva vila. Čak i ljudi ponekad zaborave da vide lijepo. Pred Belom je bio ogroman zadatak. Čarolija je nekim čudom donese baš u Banjaluku. Tamo ju je čekala samo jedna mala soba, hrana i želja da se što prije vrati kući. Sve joj se činilo sivo.

(Bela sjedi na stolici i plače.)

BELA: Nikada se neću vratiti kući. Savršene ljepote nema. Zar me mama ne voli?

PRIPOVJEDAČ: Princeza je ipak shvatila da se boriti mora. Tražiće tu ljepotu bez mane, pa makar joj trebalo stotinu godina. Šetala je sama po Banjaluci. Ali šta je ljepota? Trg? Park? Velika zgrada? I šta znači cijiniti ljepotu? To je vjerovatno nešto ogromno čemu se svi dive.

(Bela šeta. Djeluje izgubljeno, gleda mapu. Nailaze dječak i djevojčica.)

DJEČAK: Izvini, da li si se izgubila? Možemo li ti pomoći?

DJEVOJČICA: Ja sam Marija, a ovo je moj brat Petar.

BELA se okreće publici i govori: Pa, pomoć mi treba. Ako kažem da sam vila, princeza, misliće da sam luda. Ljudi ne znaju za nas. A šta da tražim? Ljepotu? Hm, ne, NAJLJEPŠU stvar u Banjaluci, valjda će njihovo najljepše meni biti dovoljno dobro.

BELA: Ja sam Bela. Hvala, baš bi mi trebala pomoć. Znae, dolazim iz jedne daleke zemlje, i jako, jako mi je bitno da pronađem najljepše mjesto u Banjaluci.

MARIJA: Drago mi je da smo te sreli. Odrasli smo ovdje i volimo svoj grad. Sigurno ćemo ti biti od pomoći.

PETAR: Mašo, da je odvedemo na Kastel? Neka čuje pjesmu rijeke Vrbas sa zidina tvrđave. Ima li šta ljepše?

PRIPOVJEDAČ: Princeza je imala sreće što je srela dvoje divnih mladih Banjalučana. Petar i Marija su odlučili da joj pokažu sve najljepše što znaju. Čak je i Bela puna nade.

Stigli su u tvrđavu, sišli do rijeke i sjeli. Ptice su pjevale. Mladići na dajacima su plovili Vrbasom. (Primjedba: idealno bi bilo ako se sve navedene ljepote mogu prikazati u pozadini pomoću projektor, ili da dvije vile sa početka pokazuju velike slike.)

MARIJA: I, kako ti se sviđa?

BELA obraća se publici: Nije ružno, čak je i lijepo, ali.. i naše rijeke pjevaju i sijaju. Pa šta? Ovo mi neće vratiti krila. Ne osjećam se drugačije. Ako im kažem da je meni nedovoljno dobro, naljutiće se. Reći ću da je lijepo.

BELA: Da, lijepo je. Nego... Postoji li još neko lijepo mjesto u Banjaluci?

PETAR: Naravno, Banja Luka je puna lijepih mjesta!

PRIPOVJEDAČ: Vesela družina se uputila dalje. Vodili su Belu kroz centar grada.

PETAR: Sada hodamo Gospodskom ulicom. Pogledaj vesele Banjalučane, šarene zgrade i vedro nebo. Preljepo, zar ne?

BELA: Da, lijepo je, ali hoću da vidim još.

MARIJA: Naravno, imamo vremena, imamo naših ljepota.

PRIPOVJEDAČ: Marija i Petar vodili su Belu do Parka Mladen Stojanović, mirne oaze u centru grada. Djeca su vozila bicike. Leptiri su letjeli između cvjetova. Naravno, Bela je sve tužnije tražila da vidi još. Vodili su je u Kampus, gdje studenti vrijedno uče. Znanje je najveće bogatstvo ovog svijeta. Vodili su je preko svih mostova. Otišli su na riječnu adu. Probali su ćevape. Zapravo, pojeli su mnogo ćevapa.

PETAR govori Beli i Mariji koje odmiču: Čekajte vas dvije, toliko sam se najeo da moramo odmoriti! (Smiju se.)

PRIPOVJEDAČ: Odmarali su u parku Petar Kočić, pa nastavili dalje. Posjetili su Galeriju, pa Muzej. Toliko ljepote na jednom mjestu, ali ništa.

BELA: Hvala vam mnogo drugari, ali ja zaista moram pronaći nešto najljepše u ovom gradu.

MARIJA: A zašto ti je to toliko bitno Bela?

BELA: Ne mogu se vratiti kući dok to ne nađem.

PETAR: Ti si znači pravi turista. Ma naći ćemo. Voliš li piknike? I šetnju kroz šumu?

BELA: Da, obožavam. Tamo odakle dolazim ima mnogo šuma.

PETAR: Idemo na Banj brdo!

PRIPOVJEDAČ: I tako su se uputili na Banj brdo. To je najčistije i najviše mjesto u gradu. Na Trešnjiku cvjetaju trešnje i kada duva vjetar, čini se kao da cvjetovi trešnje plešu. Bijeli spomenik sija na suncu. Sa vrha se vidi cijeli grad i zelena rijeka Vrbas. Predivno!

MARIJA: Nije se lako popeti, ali pogledaj, tako je lijepo!

PETAR: Ovo je moje omiljeno mjesto. Vidi dole, daleko, je naša kuća. (Petar i Marija pokazuju rukom u daljinu.)

BELA (publici): Lijepo je! Nema veze što je spomenik malo okrnjen. Evo vikaću, lijepo je! Misija gotova. Rastite krila! (širi ruke i čeka da izrastu) Zašto ne rastete?

PRIPOVJEDAČ: Princeza se rastužila. Očajna je. Koliko god lijepih stvari vidjela, njeno srce je i dalje kucalo isto, disala je isto, i bila je daleko od kuće. Nije da je njoj kući sve bilo ružno. Ili ružno uopšte.

MARIJA: Bela, zašto si tužna? Pa vidi kako smo se lijepo zabavili danas.

BELA: Nedostaje mi kuća.

PETAR: Spušta se noć. Moramo se vratiti. Sutra je novi dan. Ne brini, pronaći ćeš to što tražiš. (Zagrli je.) Uostalom, imamo mi prijatelje i u Trebinju, Sarajevu, Mostaru. Negdje, u ovoj lijepoj zemlji, moraš pronaći to što tražiš.

MARIJA: Super ideja! Znaš da mama i tata idu na put u subotu, baš u Trebinje! Mogu te povesti, Bela. Zovnuću Anđelu, našu dobru drugaricu, da te dočeka. Biće ti dobar domaćin. Trebinje je prelijep grad. Čak je i more blizu.

BELA: Hvala ti puno, Mašo! Jedva čekam!

PETAR: Možemo i mi ići sa tobom! Volim putovati. A i Anđela je baš..lijepa. (Postidi se.)

MARIJA: Bela, a da li možda željela da dođeš na večeru kod nas? Baš sam danas pričala preko telefona s mamom. Naša porodica bi te voljela upoznati. Biće ti bolje u društvu. A i možemo se dogovoriti oko puta.

PETAR: Mama pravi opasne buhtle. Ne želiš da ih propustiš. A baba pitu. (Trlja stomak. Izlaze sa scene.)

PRIPOVJEDAČ: Tako su se njih troje polako uputili toplom domu. Dom Petra i Marije nije dvorac, nema posluge, niti zlatnih tanjira. Brat i sestra dijele sobu, igračke i ljubav. A u njihovom domu sve pršti od ljubavi.

(Ulaze na scenu.)

PRIPOVJEDAČ: Na vratima ih dočekuje baka. Na zidovima vise gobleni. Zmijanjski vez. Miris dopire iz kuhinje.

TATA: Hej, pa ko je to stigao? (Marija i Petar trče u zagrljaj roditeljima.)

PRIPOVJEDAČ: Kako je lijepo gledati taj susret! Veselo se upoznaju s gošćom. Svi sjedaju za sto, da večeraju.

MAMA: I, Bela, odakle si? Kako ti se sviđa naš grad?

BELA: Dolazim iz jedne daleke zemlje, ne vjerujem da ste čuli za nju. Vaša djeca su mi danas pokazala toliko lijepih mjesta u Banjaluci. Ipak, izgleda da moram još malo da putujem da pronađem ono što tražim.

TATA: Maša mi reče da bi voljela ići sa nama u Trebinje. Biće nam zadovoljstvo da te povežemo.

PETAR: Idemo svi! I nas dvoje ćemo vam se pridružiti.

MARIJA: Da, Petar evo jeeedva čeka da vidi Anđelu. (Gurkaju se.)

MAMA: Samo se ti spremi za stajanje svakih petnaest minuta zbog pauze, Bela (smije se). Ne znam ko ih češće traži, Maša ili Pero. Uvijek vam kažem da pijete manje soka u vožnji (šali se sa djecom).

BAKA iznosi hranu: Evo stiže i vruća pita. Dobro jedite! Baš ste mi mršavi. (Svi se smiju.)

PRIPOVJEDAČ: Za stolom se svi smiju. Hrana je jako ukusna. Ali princeza Bela gotovo da ne može progovoriti. Inače je brbljivica. Neka knedla ju je stisla u grlu. Misli na kuću. Suza joj je skliznula niz obraz, ali ju je sakrila. Večerali su.

BELA: Hvala vam na jednom od najljepših dana u mom životu. Divni ste domaćini! Vi ste srećnici. Hvala na pomoći drugari.

MARIJA: Čujemo se oko detalja putovanja!

PRIPOVJEDAČ: Bela se pozdravila sa svima i otišla da prošeta po svježem zraku.

BELA (sama sa sobom): Ne znam šta sam tačno trebala da vidim, kule, mostove, parkove, zgrade, ali nikada u životu nešto ljepše od ovog toplog doma nisam vidjela. Toliko tople ljubavi. Srce mi lupa. Ja mislim da...

PRIPOVJEDAČ: Ljepota je u očima posmatrača.

BELA (pripovjedaču): Samo ako posmatrač voli ono što gleda.

(Kraljica se pojavljuje na sceni.)

KRALJICA: Tako sam ponosna na tebe, moja Bela!

BELA: Porodica i ljubav su najveća ljepota na svijetu, mama. (Grle se dugo.) Čekaj, samo da im ostavim pismo, da znaju da sam pronašla ono što sam tražila.

PRIPOVJEDAČ: Tako je odrasla princeza Bela. Naučila je vrijednu lekciju. Sada je mudra i vesela princeza. Vratila su joj se i krila. Drugarima često pošalje pismo. Eto djeco, nadam se da vam se svidela priča. Ona je istinita. Ispričao mi je jedan cvrčak, gledao je sve iz prikrajka. A vi prošetajte svojim gradom ili selom. Pronađite ljepotu u malim stvarima. Recite porodici da je volite. Ja idem dalje po svijetu da pričam svoje priče. (Maše dječici.)

- KRAJ -